

mig mindre heldigt, og navnlig da, hvis Bestemmelsen skulde blive den, at det faste Tilskud skulde anvendes til Udgifterne ved Islands høiere Undervisningsvæsen. Bestemmelsen vilde faae en mere historisk Klang, end den egentlig burde have, naar Tilskudet blev adresseret som en Elags Skadeserstatning til Island, fordi de til det islandske Skolevæsen henlagte Godser i sin Tid ere blevne solgte. Jeg er nemlig endnu fremdeles af den Mening, at Islænderne ikke have noget som helst Retsskrav paa den danske Statskasse i den Anledning.

Ordføreren: Efter den høitærede Justitsministers Foredrag er der jo ikke synderlig Udsetelse til, at denne Sag vil kunne komme til noget praktisk Resultat, og, da det derhos er erkjendt fra deres Side, der hidtil have yttret sig, at de Cauteler, som i Udvalgets Forslag ere opstillede med Hensyn til Rigets og Grundlovens Ret, ere correcte og i og for sig rigtige, saa antager jeg, at det vil finde Samstemning hos Thinget, at jeg ikke nu gaaer ind paa at udvikle dem nærmere. Jeg skal iøvrigt begynde med at tillade mig at benegte, at der enten i Udvalget eller — jeg haaber at turde tilføie — i Ordførerens Udtalelser har ligget noget Udtryk af Utaalmodighed og Bitterhed, fremkaldt ved, hvad der er foregaaet paa Island. Jeg finder ganske vist, at der er fremkommet stærke Beviser paa en politisk Umodenhed deroppe, men jeg føler mig saa meget mindre kaldet til at behreide det Folk, der lider under saa trykkende og isolerede Bilskaar, som Islænderne gjøre, Saadant, som jeg ærlig tilstaaer, at der efter min Mening findes ikke ringe politisk Umodenhed i Meget af, hvad der foretages her hos os. Jeg finder en saadan Umodenhed ganske rimelig, og er der fra min Side faldet nogen polemisk Uttring, og er der blevet taget nogen Reservation, der har stillet mig i en defensiv Stilling imod visse Sætninger, da har dette ganske vist nærmest været rettet mod tidligere Ministre og — til min store Beklagelse maa jeg sige det — først og fremmest mod den tidligere Minister, der har Ansvar for det Forsatningsudkast, der er aftrykt som Bilag til denne Sag, idet hans

Forshold til samme, efter den Høitæelse; jeg har havt ikke blot for hans Charakter, men ogsaa for hans Indsigt, staaer for mig som en Gaade. Men netop derfor har det ogsaa været mig høist paafaldende, at den nuværende ærede Justitsminister vilde vælte et Ansvar over paa Landstinget og Rigsdagen, hvis det — efter for sit Vedkommende i 20 Mar at have ladet Regjeringerne, den ene Justitsminister efter den anden, raade og tumle med disse islandske Forshold, som de vilde, uden at blande sig deri — nu, efter at være kaldet af selve Regjeringen til at blande sig i Sagen, derved at det foreliggende Lovforslag er blevet indbragt for Rigsdagen, tog saa beskedne og saa correcte Forbehold som dem, der her er Tale om. At det skulde bevirke, at vi maatte paatage os Ansvar for, at der ikke kom Noget ud af Sagen, finder jeg høist paafaldende. Nei, det troer jeg at turde sige, at den danske Rigsdag overfor Island har erhvervet sig et stort Krav paa Anerkjendelse for at have været baade redbor og iaalmodig, og, hvis det ikke har fundet Paastjonnelse, da er det Noget, hvorpaa saavel Folk som Individider maae være belavede, og med Hensyn til hvilket vi danske sandelig ikke ere blevne forvænte, ligesom der overhovedet er Noget i, hvad der i denne Sag er foregaaet paa Island, der for mig frembyder uhyggelige Analogier med, hvad vi have oplevet overfor vore tidligere sydlige Landsdele. Det nævnte Hensyn bør altsaa ikke bringe os til at gaae ind paa den ærede Ministers Fordringer, især naar disse Fordringer blandt Andet gaae ud paa, at vi forlods skulde bortkaste Alt, hvad der her er opstillet til den danske Grundlovs, det danske Rigets og den danske Rigsdags Værn imod Attentater, som endog saa hidtil tildeels have fundet Understøttelse hos de for os ansvarlige Ministre — thi ansvarlige have Ministrene hidtil været ligeoverfor os med Hensyn til disse Anliggender, ligesom de fremdeles ville vedblive at være det —, og at vi skulde bortkaste det af pure Tillid til den nuværende Justitsministers Erkjendelse af, at han i det Væsentlige er enig i, hvad der af Udvalget er udtalt. Jeg skal ikke her urgere, at dette „i det Væsentlige“, sammenholdt med de Smaa-bemærkninger, som han gjorde, dog egentlig